

ИЗВЕШТАЈ О ОДРЖАНОЈ НАЦИОНАЛНОЈ КОНФЕРЕНЦИЈИ
„ЛОКАЛНЕ ЗАЈЕДНИЦЕ У ОБЛАСТИ СПОРТА – СТРАТЕГИЈА РАЗВОЈА СПОРТА,
ЗАКОН О СПОРТУ, ФИНАНСИРАЊЕ, НАСИЉЕ У СПОРТУ“

септембар, 2015. године

САДРЖАЈ

1. УВОД.....	3
2. УВОДНА ОБРАЋАЊА	4
3. ПРЕДСТАВЉАЊЕ НАЦРТА ЗАКОНА О СПОРТУ	9
4. СПРОВОЂЕЊЕ, ПРАЋЕЊЕ, ОЦЕЊИВАЊЕ И ИЗВЕШТАВАЊЕ О СТРАТЕГИЈИ РАЗВОЈА СПОРТА ЗА ПЕРИОД 2014 – 2018. ГОДИНЕ, СА ОСВРТОМ НА ПРИОРИТЕТНЕ ЦИЉЕВЕ СТРАТЕГИЈЕ	13
5. ПРОГРАМ РАЗВОЈА СПОРТА.....	17
6. ФИНАНСИРАЊЕ СПОРТА У ЈЛС.....	20
7. СПРЕЧАВАЊЕ НАСИЉА У СПОРТУ	26
8. ЗАКЉУЧЦИ КОНФЕРЕНЦИЈЕ	27

1. УВОД

Одржана је национална конференција „Локалне заједнице у области спорта – Стратегија развоја спорта, Закон о спорту, финансирање, насиље у спорту” 17. септембра у Сава центру. Конференција је организована у сарадњи са Сталном конференцијом градова и општина.

На конференцији су били присутни представници градова, општина и територијалних спортских савеза, представници министарстава који су партнери Министарства омладине и спорта у спровођењу Стратегије, Покрајинског секретаријата за спорт и омладину, националних гранских спортских савеза, Спортског савеза Србије, Олимпијског и Параолимпијског комитета Србије, Завода за спорт и медицину спорта и Антидопинг агенције.

На конференцији су били присутни представници:

- 76 градова и општина и 11 градских општина, укупно 179 лица, од тога 44 лица одговорна за спровођење стратегије и 18 лица који су заменици лица одговорних за спровођење стратегије;
- 43 национална гранска спортска савеза, укупно 66 лица, од тога 14 лица одговорна за спровођење стратегије и 6 лица који су заменици лица одговорних за спровођење стратегије;
- Спортског савеза Србије укупно 9 лица, од чега једно лице које је одговорно за спровођење стратегије;
- Олимпијског комитета Србије укупно 3 лица, од чега једно лице које је одговорно за спровођење стратегије и његов заменик;
- Параолимпијског комитета Србије укупно 7 лица;
- Завод за спорт и медицину спорта Републике Србије укупно 3 лица, од чега једно лице које је одговорно за спровођење стратегије и његов заменик;
- Антидопинг агенција Републике Србије укупно 2 лица, од чега једно лице које је одговорно за спровођење стратегије;
- Покрајински секретаријат за спорт и омладину укупно 4 лица, укључујући и покрајинску секретарку, од чега једно лице које је одговорно за спровођење стратегије;
- Секретаријат за спорт и омладину града Београда, укупно 3 лица, укључујући и градског секретара за спорт и омладину;
- Територијалних спортских савеза укупно 58 лица;

Неопходно је нагласити да, узимајући у обзир представнике градова/општина и територијалних спортских савеза, да су 82 града и општине и 11 градских општина имале представнике на конференцији.

Укупан број учесника који су попунили формулар о учешћу на конференцији је 334. Такође је неопходно додати још око 20 учесника конференције који као уважени гости нису прошли процедуру пријаве кроз формулар.

2. УВОДНА ОБРАЋАЊА

На конференцији је у уводном обраћању говорио Вања Удовичић, министар омладине и спорта у Влади Републике Србије и истакао је:

„На почетку желим да захвалим Сталној конференцији градова и општина и њеном председнику проф. др Зорану Перишићу на огромној подршци и на великој заслуги за то што смо данас овде, као и на потпори развијања базе српског спорта. Желим да поздравим амбасадора мисије ОЕБС-а у Србији, Питера Бурхарда и захваљујем му на учешћу, личном доприносу и афирмацији овог скупа. Желим да захвалим и свима вама данас који сте овде, представницима министарстава, Заводу за спорт и медицину спорта, Антидопинг агенцији, представницима градова и општина и територијалних спортских савеза, покрајинском секретару за спорт и омладину, Олимпијском и Параолимпијском комитету Србије, Спортском савезу Србије и националним гранским савезима.

Мислим да је апсолутна победа српског спорта када вас видим данас у оволиком броју и мислим да наша деца, наши млади, па онда и наши шампиони ово заслужују, јер јесмо у јеку највећих спортских резултата које Србија има у својој историји. Када погледамо остварења која су направили наши спортисти видимо да Србија није имала оволики број медаља као што има у 2015. години и то је за апсолутни респект, за апсолутни понос и мислим да управо они, који су нас обрадовали на спектакуларне начине, заслужују поштовање свих нас, јер они су идоли неким новим спортистима, деци и младим људима због којих данас ми јесмо овде.

Ми можемо да пишемо разне приручнике, ми можемо да причамо на тему развоја српског спорта, система спорта, базе спорта, али је управо на свима нама та одговорност. Сами не можемо да победимо, сами не можемо да се изборимо. Јер и појединачни спортиста са својим тренером, кроз свој тим остварује те резултате и појединачно нико од нас не може да направи резултат. И сам долазим из колективног спорта и сам знам колико колектив значи. И зато ми и јесте пуно срце када видим све представнике спортских савеза, представнике локала, све вас који сте жељни да помогнете и учествујете у развијању базе српског спорта. Желим да захвалим свима вама који сте учествовали у јавним расправама када је реч о Закону о спорту. Имали смо прилике да се састајемо у претходном периоду, имали смо прилику да се сусретнемо и са различитим мишљењима. Моја дужност је да вас обавестим да се Нацрт закона о спорту налази у ресорним министарствима и да смо у завршним преговорима са свим министарствима. Очекујем да ћемо у наредном периоду бити у Скупштини, пред народним посланицима, да ћемо сви заједно бранити ставове и да ћемо усвојити закон какав ми желимо за спорт у Србији. Све потиче од базе, све потиче од локала, без здраве базе мислим да не можемо ни да причамо о здравој будућности. Мој апел је свима вама који креирате базу да је правите здравом, да размишљате о будућности. Оно што ме охрабрује, а надам се и све вас, јесу резултати наших јуниора, наших омладинаца, млађих сениора који јесу наша будућност, који и јесу наша база и због којих и треба да будемо спокојни.

А сад ћу навести неке податке, који говоре о томе шта смо радили у протекле две године и какав напредак смо направили у области спорта. Морам рећи да су усвојена два

стратешка документа за развој спорта: Стратегија развоја спорта за период од пет година и Акциони план који прати развој спорта. Оно што је увек проблем када причамо о креативним решењима јесу финансије. Када разговарам са представницима локалне самоуправе и када разговарам са представницима савеза, увек је реч о финансијама. Са финансијама се почиње, са финансијама се завршава. Буџет Републике Србије јесте у овом тренутку мањи него што је био ранијих година, самим тим је мањи и буџет и за спорт. 0,5 одсто буџета Републике Србије се одваја за Министарство омладине и спорта, 0,35 одсто се одваја за сам спорт и не може се очекивати да правимо чуда са таквим буџетом. Али мислим да смо ми сви заједно направили чудо, јер се променио један систем размишљања, систем опхођења.

Активних спортиста има више од 250.000 у Србији. Учествовали смо на преко 100 међународних такмичења у претходних годину дана, европских и светских првенстава, светских лига, регионалних првенстава, балканских првенстава... Освојили смо укупно 709 медаља у 55 категорисаних спортских грана од чега је 255 златних. Од укупно освојених 709 медаља, 25 медаља су освојили спортисти са инвалидитетом. Сениори и сениорке су освојили 388, а јуниори и кадети 321 медаљу. Као и сваке године организовали смо и спортске кампове у 54 спортске гране са преко 2500 младих и перспективних спортиста. Према подацима Олимпијског комитета Србије за Олимпијске игре у Рију квалификовало се укупно 66 спортиста из 9 спортских грана. Велика је вероватноћа да ће се још спортиста у екипним и појединачним спортовима квалификовати за Олимпијске игре јер су европска и светска првенства у току, кошарка и одбојка нас очекују следеће недеље. Идућа година треба да нам пружи доказ нашег ангажовања. Надамо се да ће наши спортисти испунити прогнозе, и да ћемо се из Рија вратити са дупло више одличја него из Лондона, а циклус за 2020. почињемо управо данас и овде.

И управо стратешки морамо да размишљамо унапред. Јесмо донели Стратегију за наредни период од пет година, али предлог у Закону о спорту јесте да се доноси стратегија за период од 10 година. Планирање и годишњи програми развоја спорта почињу од данас, од локалних заједница, управо од вас истовремено и у сусрет нашим циљевима. Овај Приручник тако постаје први корак ка Токију. Оно што смо урадили у претходне две године је за сваки понос, упркос тешкој финансијској ситуацији у којој се налазимо. Број освојених медаља је три пута већи него прошле године и овом приликом желим да захвалим свим спортистима у олимпијским и неолимпијским дисциплинама који су их освојили. Желим да захвалим и онима који их нису освојили, који су били тако близу и онима који су репрезентовали Србију на најбољи могући начин и онима који су се повредили и онима који нису отишли, а марљиво и мукотрпно су се припремали да презентују себе, свог тренера, своје родитеље и све нас. Не смемо да заборавимо ни освајаче на првим летњим европским олимпијским играма, не смемо да заборавимо ни освајаче 17 медаља са Специјалне олимпијаде, не смемо да заборавимо ни 7 медаља са Универзитетских игара, не смемо да заборавимо ни бројна јуниорска злата... Можемо да се похвалимо да је у овом периоду Србија постала првак света у фудбалу, првак света у ватерполу, првак Европе у кошарци, вице шампион у кошарци, првак света, светске лиге у одбојци и тако даље. Ту су и наши кајакаши, атлетичари, па Штефанек, па чак и пливачи

које сам обишао у Казању, којима ће разочарење бити подстрек. Понављам да су управо јуниори, кошаркаши, ватерполисти, наши такмичари у бадминтону, па и у бриџу, они који осветљавају образ наше земље.

Не смемо да заборавимо ни неолимпијске спортове. Знамо колико нас неолимпијци усређују сваке године. И они јесу саставни део спорта и не треба размишљати само о великим системима, већ управо, као што сам рекао и на почетку, морамо кренути од малих система. Организовали смо прошле године Међународни сајам спорта и мислим да је био победа спорта где је свако од вас имао прилику да на свој јединствени начин презентује свој рад. Ове године ћемо то поновити и очекујем од свих вас још веће учешће јер је то ваша обавеза због свих ових резултата, и због свега што ви представљате и због чега сте позвани да будете још квалитетнији и још садржајнији на самом Сајму спорта. Организовали смо две међународне конференције једна је у области спортске медицине, друга у области спречавања допинга у спорту, а одзив спортиста, одзив страних стручњака показује колико смо цењени у спорту.

Упркос тешкој ситуацији оно на шта смо највише поносни јесу објекти који остају иза нас. Можемо рећи са поносом након пет година долазимо до завршетка атлетске дворане у Београду. Атлетика у децембру треба да добије своју националну кућу и свој национални тренинг центар. Ради се и на ватерполо тренинг центру. Саградили смо два стадиона, један у Вршцу, други у Крушевцу. Тренутно смо у припреми све документације и у расписаном тендерском процесу када је реч о стадиону у Новом Пазару. Отворили смо осам мултифункционалних терена управо у мањим срединама да бисмо мотивисали вас.

Сматрам да је будућност Србије у спортском туризму. И са свима вама када разговарам управо ви тражите како да побољшамо наш стручни кадар, што и јесмо у великој мери разматрали кроз Нацрт закона о спорту и како да нашу струку и наше знање поделимо са светом, јер се то од нас тражи. Драго ми је што смо у свету препознатљиви управо по овој теми и управо по спорту. И мислим да одговорним понашањем свих нас, враћањем Караташа, као омладинског спортског центра у руковођење Заводу је управо нешто што вас треба да мотивише. Управо реновирањем Караташа желимо да повећамо базу кампова и базу за припрему не само када је реч о спорту, већ и када је реч о омладинским сектору, јер смо похваљени од стране невладиног сектора када је реч о омладини да никада није боља сарадња невладиног и владиног сектора у области омладине.

Довољно ми је да погледам све вас, довољно ми је да никада не чекате дуже од два дана да видите министра или било кога из Министарства омладине и спорта, жао ми је што сте имали раније препреке, али када вас похвали међународна организација да је никада боља сарадња са невладиним сектором и да вас узима као пример одличне праксе и у области спорта и у области омладине, то треба да буде понос свима нама и апсолутно треба да се дичимо тиме. Константно спороводимо истраживања. На томе јесам захвалан Заводу да спорт и медицину спорта и Антидопинг агенцији Републике Србије. Желим да се захвалим овим путем Олимпијском комитету, Параолимпијском комитету и Спортском савезу Србије, као нашим највећим партнерима у изради свих стратешких докумената. Мислим да је јако битно да чујете све чињенице, јер су ово ваше победе. Управо изградња

терена у Тутину, у Тителу, у Великој Плани... је ваша победа. Повећање броја ноћења у Врњачкој Бањи за 10.000 ове године, следеће године за 30.000 је победа свих вас. Управо не одлазак у иностранство, мања средства која ће се трошити у иностранству и више средстава која ће остајати у Србији је победа свих нас. И тиме треба да се дичимо. Објекти остају су ти, који остају иза нас.

Одговорност јесте кључна реч, одговорност према нашим спортистима и онима који су највидљивији, а то су наши најсјајнији кајакаши, наши најсјајнији атлетичари, наши најсјајнији веслачи, наши најсјајнији ватерполисти и тако редом.

Желим да завршим са последњом реченицом из увода у самом Приручнику: „Верујем да је то прави пут да постигнемо заједнички циљ свих нас, да област спорта и убудуће буде понос наше земље и да заједничким снагама и марљивошћу створимо услове за дугорочно систематско планирање и праћење развоја спорта, а тиме и његов напредак и будуће успехе.”

Још једном желим да захвалим свима на учешћу у раду у вези са Приручником, на учешћу у раду на Стратегији развоја спорта и пратећем акционом плану и свима вама понаособ захваљујем на учешћу у раду на самом Закону о спорту. Хвала вам.”

Peter Burkhard, амбасадор Мисије ОЕБС-а у Србији је рекао:

„Отпочео бих цитирањем најбољег тенисера на свету, Новака Ђоковића: “Изградња солидног темеља у раним годинама не само да помаже детету да оствари своје пуне потенцијале, него доприноси и изградњи бољег друштва у целини”.

Спорт окупља људе из различитих средина и култура, чинећи их једнакима, били они спортисти или навијачи. Мало је ствари о којима људи имају тако јаке ставове и према којима су тако страствени као што је то спорт. Због тога утицај онога што се дешава на терену превазилази границе стадиона и има важне последице за цело друштво.

Према резултатима анкете коју је 2013. године наручила Мисија ОЕБС-а у Србији, а која је обухватила скоро 4000 ученика средњих школа и гимназија широм земље 73% њих је одговорило да проблем насиља у спорту никад нису дотакли у школи, нити да су икада учили о фер или здравом навијању за свој омиљен клуб. Решавање овог проблема захтева учешће свих заинтересованих страна у локалним заједницама, почевши од школа, преко општинских власти, спортских клубова, организација младих, деце и родитеља - сви би требало блиско да сарађују.

У протекле три године, Одељење за реформу полицијског система Мисије ОЕБС-а у Србији је примењивало овакав приступ и пружило подршку на броју пројеката у локалним заједницама широм Србије.

На пример, организовали смо тренинг о насиљу у спорту као и локалне Олимпијске игре за школску децу, а у сарадњи са локалним организацијама цивилног друштва и полицијом промовисали смо позитивне вредности које навијање доноси.

Само овакав приступ може да буде начин да се спрече растуће насиље и радикализација у друштву, а не да представља шансу младим и незадовољним људима да се ослободе својих фрустрација.

Спорт би требало да ојача позитивне вредности у људима, као што су тимски рад, толеранција, разумевање и фер плеј.

У том контексту, сведоци смо озбиљне преданости коју улаже Влада Републике Србије како би решила овај проблем. Данашња иницијатива, заједно са усвајањем Националне стратегије за борбу против насиља и недоличног понашања на спортским приредбама за период од 2013. до 2018. године, показују јасно опредељење да се проблему приступи на систематичан начин.

Ја сам такође импресиониран интересовањем и подршком спортских организација у циљу јачања овог дијалога. Њихова сарадња је основни предуслов за успех.

Мисија ОЕБС-а у Србији је спремна да настави са пружањем подршке и експертизе на локалном нивоу, кроз укључење локалних савета за безбедност, охрабрујући их да дискутују о спорту, као и кроз подстицање организација младих да узму учешће у организовању спортских догађаја.

Такође верујем да ће вам ова конференција бити прилика да одлучите како да успоставите превентивне мере против насиља, како би боља сарадња између централних и општинских власти довела до ефикаснијег доношења одлука и координације што ће омогућити да спортске приредбе буду повод за славље.”

Проф. др Зоран Перишић, председник Сталне конференције градова и општина је рекао:

„Посебно желим да нагласим да се ова конференција организује у оквиру програма „Институционална подршка Сталној конференцији градова и општина – друга фаза” финансираног од стране Швајцарске агенције за развој и сарадњу (SDC) и овим путем желим да се захвалим донаторима, без чије финансијске помоћи не бисмо могли да организујемо овај скуп.

У медијима се због резултата наших врхунских спортиста ова година назива година спорта и ако се преброје многобројни успеси, ово је свакако година која је обележила нашу спортску историју. Али ово није само година спорта због резултата наших врхунских спортиста, већ су се и у систему спорта десиле велике и значајне промене: усвојена је нова Стратегија спорта у Републици Србији за период од 2014 – 2018 године, а у процесу је доношење новог и значајног Закона о спорту и сл.

У оквиру тог система и јединице локалне самоуправе имају своје важно место. Пре свега и јединице локалне самоуправе треба да до 6. јануара 2016. године усвоје Стратегију спорта за своју територију. У складу са тим, јединице ЈЛС су номиновале лица која су задужена за спровођење стратегије, а Министарство омладине и спорта је приредило приручник за израду стратегије спорта у ЈЛС, а чему ће у каснијем делу бити речи.

Заједнички, од свих релевантних партнера је препознато, да је ЈЛС потребна помоћ око спровођења и даљег успостављања система спорта на својој територији, а да је за то свакако од примарне важности успостављање отворене и свакодневне комуникације свих релевантних партнера. У складу са тим, Председништво Сталне конференције градова и општина је донело одлуку да се формира Мрежа за спорт од представника јединица

локалних самоуправа, а ова национална конференција заправо представља и први свечани састанак учесника Мреже. Надамо се да ће за све нас, у наредном периоду Мрежа постати ефикасан механизам за размену примера добре праксе, искуства и место сталне дискусије.

Ми смо одговорни да јавна средства трошимо одговорно, транспарентно и јавно и успостављање система праћења и мониторинга трошења средстава и њихових ефеката, је свакако наш највећи изазов за функционисање спорта на локалу. Поштујући принцип, да се политичке одлуке доносе на основу доказа и реалних показатеља, у току је спровођење истраживања финансирања спорта у ЈЛС, а чији ће прелиминарни резултати данас бити представљени. На основу тих резултата, наши партнери и ми, јасно ћемо увидети које врсте интервенције и која врста помоћи је неопходна ЈЛС и њеним партнерима на локалу, а пре свега територијалним спортским савезима.”

3. ПРЕДСТАВЉАЊЕ НАЦРТА ЗАКОНА О СПОРТУ

Предавање на тему „Представљање Нацрта закона о спорту“ је одржао проф. др Ненад Ђурђевић испред Спортског савеза Србије и истакао је:

„Важећи Закон о спорту донет је почетком 2011. године („Службени гласник РС”, бр. 24/11 и 99/11 – др. закон). Нацрт новог закона је резултат: потребе уређења области спорта у складу са европским стандардима и прописима; потребе уређења области спорта у складу са савременим спортским правилима надлежних међународних спортских савеза; усаглашавања са новодонетим националним прописима; консензуса свих релевантних субјеката спорта да су потребне измене у законској регулативи у области спорта како би се постојећи систем спорта унапредио; неспровођења Закона о спорту у кључним сегментима од стране учесника у систему спорта, укључујући и јединице локалне самоуправе.

До почетка 2015. године је укупно регистровано 11.492 спортских удружења, спортских друштава и спортских савеза: од тога 11.115 спортских удружења, 162 спортска друштва, 473 гранска спортска савеза, 433 територијална спортска савеза (укључујући и територијалне гранске савезе), 77 стручних спортских удружења и 60 других удружења и савеза у области спорта.

Територијална распрострањеност спортских удружења и савеза је неуједначена: Београд – 3.127; Нови Сад - 855; Ниш – 385; Суботица – 324; Крагујевац – 269; Нова Варош – 14; Осечина – 8; Медвеђа – 6; Црна Трава – 1.

Пет најзаступљенијих спортова (132 спортске гране) у Републици Србији према броју регистрованих организација су: фудбал, кошарка, карате, одбојка и спортска рекреација (рачунајући заједно рекреативни спорт и спорт за све) : фудбал – 3.047 (16,92%); кошарка – 811 (4,50%); спортска рекреација – 768 (567+201) - ; карате – 750 (4,17%); одбојка – 643 (3,57%); фитнес – 638; спорски риболов – 606; шах – 598; рукомет – 576.

Основна начела на којима се Нацрт заснива:

– Начело слободног бављења спортом;

- Начело заштите здравља спортисте;
- Начело стручности;
- Начело наменског коришћења спортских објеката;
- Начело транспарентног и наменског коришћења средстава из јавних прихода;
- Начело потпуног регулисања области спорта (с тим да је изостављена приватизација);
- Начело уважавања спорта као делатности од посебног значаја за Републику Србију;
- Начело уважавања спорта као незаобилазног фактора здравља грађана;
- Начело спречавања негативних појава у спорту;
- Начело подстицања бављења грађана спортом, посебно жена, деце и особа са инвалидитетом.

Нацртом су детаљно уређена, на нов начин, посебно следећа питања:

- Појмови;
- Забрана дискриминације свих учесника у систему спорта, посебно деце;
- Правни статус спортиста (уговори, трансфери, здравствени прегледи, осигурање, накнаде за развој);
- Правни статус спортских стручњака (уговори, право на стручни рад, дозволе за рад, здравствени прегледи, надзор);
- Ко не може бити члан управе спортске организације и спортског савеза;
- Чланство у спортским удружењима и савезима;
- Спортска арбитража;
- Органи спортских удружења (избор, престанак мандата, права и обавезе чланова);
- Непосредно обављање привредних и других делатности од стране спортских удружења;
- Престанак спортског удружења (ликвидација и престанак по сили закона);
- Правни положај предузетника, посебно оних који се баве посредовањем;
- Правни положај спортских привредних друштава;
- Статус и права и обавезе надлежних националних спортских савеза;
- Оснивање Националног фонда за развој спорта;
- Остваривање општег интереса у области спорта (финансирање програма из буџета);
- Предшколски, школски и универзитетски спорт;
- Могућности промене намене спортског објекта и права прече куповине спортског објекта;
- Употреба националних симбола од стране спортске репрезентације;
- Инспекцијски надзор.

У оквиру потреба и интереса грађана у области спорта у ЈЛС дефинисано је 16 области. 11 области се задовољавају преко годишњих програма, 4 области се задовољавају преко посебних програма, а делатност организација које је основала ЈЛС се посебно финансира. Одредбе овог закона и подзаконских аката донетих на основу овог закона које се односе на услове, критеријуме и начин одобрења програма и пројеката, односно финансирање делатности којима се остварује општи интерес у области спорта, закључење уговора, подношење извештаја, контролу реализације и обавезу враћања добијених

средстава, сходно се примењују и на програме, односно делатности којима се задовољавају потребе грађана у области спорта у јединицама локалне самоуправе. – чл. 138. ст. 1.

Предлог свог годишњег програма и годишњих програма организација у области спорта са седиштем на територији ЈЛС подноси надлежни територијални спортски савез ЈЛС.

Под надлежним територијалним спортским савезом сматра се онај територијални спортски савез који је учлањен у Спортски савез Србије.

Спортски савез Србије привремено остварује надлежности територијалног спортског савеза јединице локалне самоуправе у ЈЛС у којој није образован територијални спортски савез или он не функционише у складу са Законом о спорту.

Спортски савез Србије јединицама локалне самоуправе и одобравање и реализацију програма, односно пројеката који се финансирају из јавних прихода у ЈЛС и два пута годишње подноси извештај Министарству и ЈЛС о томе.

Једној организацији у области спорта не може се одобрити више од 20% средстава од укупне суме средстава буџета јединице локалне самоуправе предвиђених за финансирање програма из области спорта, с тим да се трошкови програма којима се задовољавају потребе и интереси грађана у јединици локалне самоуправе морају односити, по правилу, најмање 15% на активности повезане са спортом деце.

Потребе грађана које се односе на: подстицање и стварање услова за унапређење спортске рекреације, односно бављења грађана спортом, посебно деце, омладине, жена и особа са инвалидитетом; изградња, одржавање и опремање спортских објеката на територији јединице локалне самоуправе, и предшколски и школски спорт имају приоритет при избору програма којим се задовољавају потребе грађана у области спорта у јединици локалне самоуправе, односно други програми могу бити одобрени тек након што се задовоље потребе грађана.

Одобравање годишњих и посебних програма у утврђеним гранама и областима спорта (свим) врши се у складу са Законом о спорту, Стратегијом, националним категоризацијама и Програмом развоја спорта у јединици локалне самоуправе, а код годишњих програма и у односу на категоризације организација у области спорта у јединици локалне самоуправе.

Јединица локалне самоуправе преко надлежних органа уређује ближе услове, критеријуме и начин и поступак доделе средстава из буџета ЈЛС, односно одобрење програма за задовољавање потреба грађана у области спорта на територији ЈЛС и начин јавног објављивања података о предложеним програмима за финансирање, одобреним програмима и реализацији одобрених програма кроз доношење правилника.

Уговор о одобрењу програма, односно пројекта којим се задовољавају потребе и интереси грађана у ЈЛС који је закључен супротно Закону о спорту или без постојања акта одговарајућег правилника ЈЛС ништав је.

Аутономна покрајина и јединица локалне самоуправе, као и организације у области спорта чији се програми и пројекти у области спорта финансирају из јавних прихода Републике Србије, аутономне покрајине, јединице локалне самоуправе и од стране јавних

предузећа достављају Министарству извештај о одобреним и реализованим програмима и пројектима којима се задовољавају потребе и интереси грађана у области спорта.

Министар ближе уређује садржај, рокове и начин подношења ових извештаја. Подаци из извештаја обрађују се и користе као јединствени информациони систем.

На територији јединице локалне самоуправе, инспекцијски надзор, осим за националне спортске савезе, територијалне спортске савезе, организације које се баве стручним оспособљавањем у области спорта и спортске организације које се такмиче у професионалним спортским лигама, врши надлежни орган јединице локалне самоуправе, преко градског, односно општинског спортског инспектора, као поверени посао.

На територији града Београда, инспекцијски надзор, осим за националне спортске савезе, организације које се баве стручним оспособљавањем у области спорта и спортске организације које се такмиче у професионалним спортским лигама, врши надлежни орган града Београда, преко градског спортског инспектора, као поверени посао.

Надзор над наменским и законитим коришћењем буџетских средстава којима се у складу са овим законом финансирају програми којима се задовољава општи интерес и потребе и интереси грађана у Републици Србији, аутономној покрајини и јединици локалне самоуправе врши надлежна буџетска инспекција у складу са законом.

Спортска организација која је носилац годишњег програма мора бити члан одговарајућег надлежног националног гранског спортског савеза преко кога се остварује општи интерес у области спорта.”

Мирко Нишовић, председник Кајакашког савеза Србије је говорио у оквиру теме представљање Нацрта закона о спорту и истакао је:

„Спортска фамилија је бројна - четврт милиона регистрованих спортиста с правом очекује да амбијент у коме остварују уставно право на бављење спортом буде стално унапређиван и да иде у корак са светом.

Нови Закон о спорту управо одговара на тај захтев: мењала су се спортска правила у међународним спортским савезима, мењале су се и околности и прописи у нашој земљи. Али, најважније је што смо у четири године примене важећег Закона, сами учили низ питања која захтевају прецизније одговоре, тако да се на једнак начин одређују и права и обавезе сваког учесника у нашој делатности.

Први допринос, боље речено претпоставка за значајно боље резултате, јесте озбиљан помак у начину вођења и у прављењу документационих основа, аналитика и евиденција које су основ сваког озбиљног приступа послу који предвиђа планирање на дужи рок. То је посебно важно за поправљање стања у финансирању спорта на нивоу локалних јединица самоуправе.

Друга моја поента односи се на препознату потребу да се спортом баве и о спорту одлучују људи којима је то струка, професија, дакле znalци и они који су спремни да своја знања континуирано унапређују.

Поред низа позитивних доприноса, предложени текст Закона, по мени, доноси један важан нови квалитет – унапред прописан оквирни план и програм стручног усавршавања. Што значи запошљавање образованих кадрова са положеним спортским стручним испитом.

На крају, дозволите ми да изнесем и једну личну импресију. Дуго сам у спорту, па дуго и памтим. Не сећам се да је, на друштвеној сцени, спорт био у оваквој улози. Обично кажемо да га се јавност сети само када се нечим треба похвалити. Овог пута, заједно смо, од почетка, у процесу који нам обликује и поље живота и поље рада – заједно смо, дакле и одговорни према достизању жељеног резултата. То значи да правилно оценимо шта су нам приоритети, а шта су само наши специфични циљеви и како изгледа траса пута којим се ка њима иде.”

4. СПРОВОЂЕЊЕ, ПРАЋЕЊЕ, ОЦЕЊИВАЊЕ И ИЗВЕШТАВАЊЕ О СТРАТЕГИЈИ РАЗВОЈА СПОРТА ЗА ПЕРИОД 2014 – 2018. ГОДИНЕ, СА ОСВРТОМ НА ПРИОРИТЕТНЕ ЦИЉЕВЕ СТРАТЕГИЈЕ

О теми „Спровођење, праћење, оцењивање и извештавање о Стратегији развоја спорта за период 2014 – 2018. године, са освртом на приоритетне циљеве Стратегије“ су говорили Предраг Перуничих, државни секретар за спорт и Урош Зековић, помоћник министра за спорт.

Предраг Перуничих, државни секретар за спорт је нагласио:

„Познато је да се стање једне нације у области спорта огледа у томе колико та земља брине о сваком грађанину и стварању услова да се сви баве спортом. Један од основних циљева у изради и примени законских и стратешких докумената је стварање бољег и квалитетнијег система финансирања спорта у Републици Србији, укључујући и јединице локалне самоуправе.

Овај циљ је делимично реализован, јер је систем финансирања спорта на нивоу Републике Србије конзистентан. Средства се додељују из буџета на основу јасно дефинисаних критеријума. Проблем финансирања спорта није још увек решен на нивоу локалних самоуправа, јер нема јасно дефинисаних критеријума на основу којих се додељују буџетска средства, као ни јасно дефинисаних носиоца активности.

Зато и јесмо данас овде. Да укажемо, да Програм развоја спорта, који ви усвајате, треба да буде плански документ са одређеним бројем стратешких циљева у области спорта у јединици локалне самоуправе. Значи, практични стратешки план који вама помаже да организујете и развијете своје активности у области спорта, у складу са стратегијом, законом о спорту и подзаконским актима.

Тражимо начине да унапредимо учинак локалних самоуправа чији је задатак да омасови спорт у школама, транспарентније подржава клубове.

Треба радити на омасовљењу спортских догађаја, заинтересовати спонзоре, донаторе. Треба помоћи спортским организацијама да постану у већој мери тржишно способне, да развијају менаџерске способности у погледу планирања и развоја.”

Урош Зековић, помоћник министра за спорт је детаљно говорио о спровођењу, праћењу, оцењивању и извештавања када је у питању Стратегија:

„Влада Републике Србије, на предлог Министарства омладине и спорта, донела је

Стратегију развоја спорта у Републици Србији за период 2014 – 2018. године и акциони план за њену примену, на седници одржаној 25. децембра 2014. године. Да напоменем да је ова стратегија писана по моделу европских стратешких докумената и да чак ни Европска Комисија није имала примедбе.

Визија ове стратегије је унапређење квалитета живота и обогаћивање друштвених односа становника Републике Србије кроз бављење спортом, као елемента који је од суштинског значаја за развој њихове личности и здравог начина живота.

Мисија је стварање система спорта у Републици Србији у коме ће свако имати право да се бави спортом, са циљем развоја своје личности, одржавања доброг здравља, побољшања физичких способности, бољег и сврсисходнијег коришћења слободног времена, унапређења квалитета живота и постизања врхунских спортских резултата.

Јавне власти свих нивоа у Републици Србији предузимају мере како би се:

- обезбедило да сви грађани имају могућности да се баве спортом;
- осигурали темељи система спорта: спорт у школама и сви видови укључења деце у спортске активности;
- обезбедило планирање, изградња и реконструкција потребних спортских објеката;
- подржало и подстакло бављење спортом на највишем нивоу, уз постизање врхунских спортских резултата на највећим међународним спортским такмичењима.

Стратегијом су дефинисане четири приоритетне области, а акционим планом су дефинисани општи и посебни циљеви.

Стратегија ће своје деловање посебно усмерити на следеће приоритете:

- развој спорта деце и омладине, укључујући и школски спорт;
- повећање обухвата бављења грађана спортом кроз развој и унапређење спортске рекреације;
- развој и унапређење врхунског спорта;
- развој и унапређење спортске инфраструктуре.

Улога Републике Србије у области спорта се првенствено остварује преко Министарства омладине и спорта, али и преко других државних органа и организација. Задатак Министарства је да системским активностима предводи, инвестира и омогућава спортском систему Републике Србије да оствари циљеве и приоритете које је ова стратегија дефинисала на начин да:

- успоставља јасне смернице и координира целокупан систем спорта у Републици Србији;
- ствара услове за подизање капацитета свих чиниоца спортског система;
- прати успехе целокупног система спорта у Републици Србији и транспарентно финансира спортске организације којима је буџет извор средстава и то на основу јасних критеријума и подноси извештаје о коришћењу средстава из фондова пореских обвезника.

До 2018. године путем реализације ове стратегије очекивани исходи би се у кључним областима спорта могли процентуално, оквирно, квантификовати и у самој стратегији су прецизирани, али у најкраће реченом би то било:

- више деце у спорту и рекреацији;
- више одраслих у спорту и рекреацији;
- више победника на светским такмичењима.

Остали циљеви су:

- подизање капацитета спорта на свим нивоима власти;
- стручно и научно-истраживачки рад у спорту и информационим системима;
- међународна спортска сарадња и спорт у дијаспори;
- спорт у војсци;
- спорт у полицији;
- спортски туризам и партнерство између спорта и животне средине;
- медији у спорту;
- негативне појаве у спорту.

Први корак који је Министарство учинило у вези спровођењем, праћењем, оцењивањем и извештавањем када је у питању Стратегија јесте стварање мреже одговорних лица која су задужена за спровођење Стратегије и њихових заменика коју чине лица из:

- јединица локалних самоуправа;
- националних гранских спортских савеза;
- кровних организација (Олимпијски комитет Србије, Спортски савез Србије и Параолимпијски комитет Србије);
- индиректних буџетских корисника (Антидопинг агенција Републике Србије и Завод за спорт и медицину спорта Републике Србије);
- представници Покрајинског секретаријата за спорт и омладину и
- представници надлежних министарстава.

Други корак јесте да су нам национални грански савези, кровне организације, индиректни буџетски корисници, Покрајински секретаријат за спорт и омладину доставили свој програм активности за 2015. годину. Тај програм је резултат сагледавања документа Стратегије и Акционог плана са позиције одговорне институције и партнера. Урађен је на основу планираних активности, мера/задатака из акционог плана уз уважавање индикатора.

Зашто је Министарству важан Програм савеза и индиректних буџетских корисника за 2015. годину?

Прво. Ваш програм даје Министарству оквир за утврђивање приоритета расхода на месечном и кварталном нивоу, пружа одговоре за програмски буџет, у које конкретне сврхе се средства троше, на који начин је такав утрошак средстава повезан са циљевима Стратегије и коначно какви се резултати остварују. Значи Ваша сарадња је неопходна да би реализација буџета била у складу са очекиваном динамиком.

Друго. На основу Програма који сте урадили за 2015. годину у децембру месецу ћете доставити Министарству извештај на утврђеном формулару који ће нам бити основа за праћење Стратегије кроз достављање годишњег извештаја о раду Министарства.

Јединица локалне самоуправе утврђује програм развоја спорта на својој територији, у складу са Стратегијом и то у року од годину дана од дана доношења Стратегије (члан 192. став 5. Закона о спорту). У дописима којима смо се Вама обраћали је наглашено да водите рачуна о року и да благовремено предузмете активности на припреми, доношењу и усвајању програма развоја спорта и да, најкасније до 6. јануара 2016. године Министарству доставите усвојен програм развоја спорта. Препоручено вам је да приликом израде

програма развоја користите Приручник за финансирање програма и развоја спорта „Спорт у јединицама локалне самоуправе“ чији је издавач Стална конференција градова и општина.

Министарство је у сарадњи са Спортским савезом Србије издало „Приручник за планирање програма развоја спорта у јединици локалне самоуправе”. Приручник вам нуди практичне информације, и након што га прочитате, имаћете јасну слику одакле да кренете и које кораке да предузмете, да би ваш Програм развоја спорта, у складу са законом о спорту, до 6. јануара 2016. доставили министарству.

Планирање спортског развоја може се дефинисати као континуирани процес у коме се на основу анализе постојећег стања, кроз дијалог свих заинтересованих лица долази до спознаје кључних претпоставки за развој спорта, формулишу циљеви и предлажу мере за њихово постизање. Резултат тог процеса је Програм развоја спорта који треба да се реализује и вреднује од стране јавних власти политички одговорних, да би након пет година процес био поновљен.

Када смо у акционом плану издвајали активности које се односе на 2015. годину и континуирано, 80% активности је везано за тај период, а јединице локалне самоуправе се у око 65% активности помињу као одговорна институција, односно партнер. Ово је податак који говори о обиму и озбиљности посла који је пред нама.

Спровођење Стратегије је дефинисано Акционим планом. Тим планом су јасно дефинисани општи и посебни циљеви, мере и активности за њихову реализацију, носиоци задужени за њихову реализацију, временски оквири и коначно, процена да ли су за њихову реализацију потребна материјална средства.

Праћење се спроводи у редовним временским интервалима, у складу са Пословником Владе и годишње – у складу са елементима Акционог плана. Успостављен је јединствен систем извештавања и процедуре, и формулар за извештавање је саставни део приручника који је пред вама.

Оцењивањем се утврђује напредак у спровођењу стратегије и предлажу евентуално корективне мере и измене током спровођења. Оцењивање се спроводи једном годишње, коришћењем различитих извора података, укључујући и годишњи извештај о раду као основни извор података.

Преглед се представља према степену реализације активности:

- спроведена – оцена значи да је активност реализована у складу са очекивањима и да нису потребне додатне мере;
- делимично спроведена – оцена значи да је активност реализована, али да су потребне додатне мере да би се квалитет учинка унапредио до планираног нивоа;
- није спроведена – оцена значи да активност није реализована и да су потребне мере да би се планирана активност реализовала.

На годишњем нивоу Министарство израђује и објављује извештај о спровођењу Стратегије на својој интернет страници, о степену спровођења циљева и активности, проблемима и изазовима. На основу извештаја се може вршити ревизија приоритета, и планираних активности у Акционом плану, како би се обезбедило да они остану релевантни и како би се испуниле потребе спортског сектора.

Министарство ће информације на основу којих ће се вршити праћење остваривања циљева прибављати од надлежних министарстава, аутономних покрајина, јединица локалне самоуправе, Агенције за привредне регистре, Републичког завода за статистику, надлежних завода за спорт и медицину спорта, Антидопинг агенције Републике Србије, осталих организација у области спорта, високошколских установа и других организација које прикупљају и обрађују податке везане за спорт и физичко вежбање грађана. Наведени органи и организације као, што смо рекли, на захтев Министарства најмање једном годишње достављају тражене информације у вези спровођења Стратегије и Акционог плана.

У току је оснивање посебне Радне групе за спровођење Стратегије чији ће задатак бити предлагање мера ради усклађивања активности на спровођењу Стратегије, праћењу реализације Стратегије, учешће у евалуацији, припреми годишњих извештаја за Владу о реализацији Стратегије.

За вас је данас јако важно да разумете значај праћења, извештавања и вредновања Стратегије развоја спорта и Програма развоја спорта који ви треба да усвојите у јединици локалне самоуправе.

Зашто? Јер резултат тог процеса јесте анализа ефеката јавне политике у друштвеној области спорт, која је долокруг рада Министарства омладине и спорта. Влада је пред Министарство поставила обавезу да је информише о напретку конкретних циљева који су дефинисани Акционим планом за спровођење програма Владе за 2015. годину. Наш конкретан резултат и одговоран однос у развоју друштвене области спорт нам даје приоритет у финансирању. Очекујемо од новог Закона о спорту, који је обухватио све неопходне законске измене, да омогући несметано спровођење јавне политике у области спорта.”

5. ПРОГРАМ РАЗВОЈА СПОРТА

На тему „Програм развоја спорта, планирање развоја спорта на нивоу ЈЛС и приручник за планирање” је говорио проф.др Ненад Ђурђевић и рекао је:

„Програм развоја је резултат процеса планирања. За будући развој спорта у граду/општини је посебно потребан „оријентациони оквир”, помоћу кога се може реаговати за нове захтеве и подржати спорт на најефикаснији начин кроз постављање развојних циљева.

Законом о спорту Републике Србије дефинисано је да све јединице локалне самоуправе, у року од шест месеци од усвајања националне стратегије развоја спорта у Републици Србији, утврђује програм развоја спорта на својој територији, у складу са Националном стратегијом (чл. 142 ст. 4 Закона о спорту). Изузетно, овај рок износи годину дана, у односу на Стратегију развоја спорта у Републици Србији 2014 – 2018. године (чл. 192 ст. 5 Закона о спорту).

Програм развоја спорта је по својој суштини један стратешки план. Свако планирање развоја у одређеној области захтева синхронизовану и координисану планску

активност на различитим нивоима општине, односно града. Квалитет Програма развоја спорта суштински зависи од начина на које је организован процес стратешког планирања у јединици локалне самоуправе.

Програм никад не треба сматрати коначним производом:

- оперативни део развоја често се потцењује па и занемарује;
- добро је планирати, али планирано треба и спровести;
- планирање само за себе не производи резултат, то је средство а не циљ;
- добро направљен Програм само нам повећава шансе да активности које спроводимо из дана у дан постигну жељене резултате и да се усмеримо на праве приоритете.

При усвајању Програма треба водити рачуна о:

- законском оквиру;
- усвојеним националним стратегијама;
- усвојеним локалним стратегијама;
- усвојеним плановима развоја националних спортских савеза.

Постоји седам кључних разлога за израду Програма развоја спорта:

- да би се водило рачуна о изменама у потребама становништва за кретањем и физичком активношћу;
- да би се гарантовало становништву да ће им бити обезбеђени спортски објекти и спортска понуда у складу са потребама;
- да би се осигурало оптимално коришћење постојећих спортских објеката и простора за физичке активности и кретање;
- да би имали рационалне основе за доношење одлука локалних власти у односу на инвестиције у области спорта;
- да би се створила сигурност у односу на планирање активности, за локалне актере и институције (удружења, савезе, предузетнике, инвеститоре);
- да би се постигло оптимално коришћење свих снага, уз њихово повезивање (умрежавање);
- да би се развила планска основа за избор програма који ће се финансирати из јавних прихода.

Зашто до сада нису доношени Програми развоја спорта? Није реч о недостатку добре воље одговорних лица за развој града (општине). Суштина проблема лежи, првенствено, у недостатку концепта, визије, нејасним надлежностима, одсуству притиска јавности (спортске и друге), нејасним потребама грађана, доминантности других потреба.

Сваки програм развоја спорта у јединици локалне самоуправе би требало да обезбеди остваривање четири основна циља:

- повећање учешћа становника у спортским активностима;
- оптимизовање организационих форми за бављење спортом;
- унапређење стања у погледу спортски објеката и простора за бављење спортом;
- осигурање финансирања спорта и оптимизовање подршке програмима у области спорта.

Профил града/општине мора бити узет у обзир када се израђује програм развоја спорта. Свака јединица локалне самоуправе обележена је потенцијалима с једне стране и проблемима, с друге стране, који онемогућавају искоришћавање потенцијала.

Незаобилазно треба узети у обзир и демографска кретања, како за јединицу локалне самоуправе у целини тако и за поједине делове територије. У тражењу нових путева понекад је корисно осврнути се уназад, па уочити шта смо све изгубили.

Три основна принципа за израду ефикасног Програма су:

- јединица локалне самоуправе води и управља процесом израде програма развоја спорта у јединици локалне самоуправе;
- приступ изради програма развоја спорта је партиципативан, уз широко учешће свих заинтересованих лица;
- процес израде програма развоја спорта је организован кроз више фаза, које се понављају сваке пете године.

Израда Програма почиње израдом концепта и припреме Предлога, доношење Одлуке о образовању Радне групе и именовањем чланова. Стварање полазних основа подразумева следеће елементе: анализа постојећег законског и стратешког оквира; прикупљање података и анализа стања спорта у ЈЛС, укључујући и стање спортске инфраструктуре; идентификовање основних носилаца спорта нивоу ЈЛС; институционално повезивање свих сегмената локалне власти; укључивање организација у области спорта у припрему Програма; анализа упоредне добре праксе; категорисање организација у области спорта и постојање правила о финансирању спорта.

Процес израде програма развоја пролази у основи кроз 8 фаза:

1. Почетна припрема
2. Прикупљање информација
3. Анализа података и идентификација ефеката - *SWOT* анализа
4. Усвајање изјаве о визији, вредностима и мисији
5. Формулисање општих циљева развоја спорта
6. Дефинисање приоритета
7. Дефинисање специфичних (посебних) циљева
8. Израда Акционог плана (анализа трошкова, ефеката, ризика)

Структура написаног Програма развоја спорта :

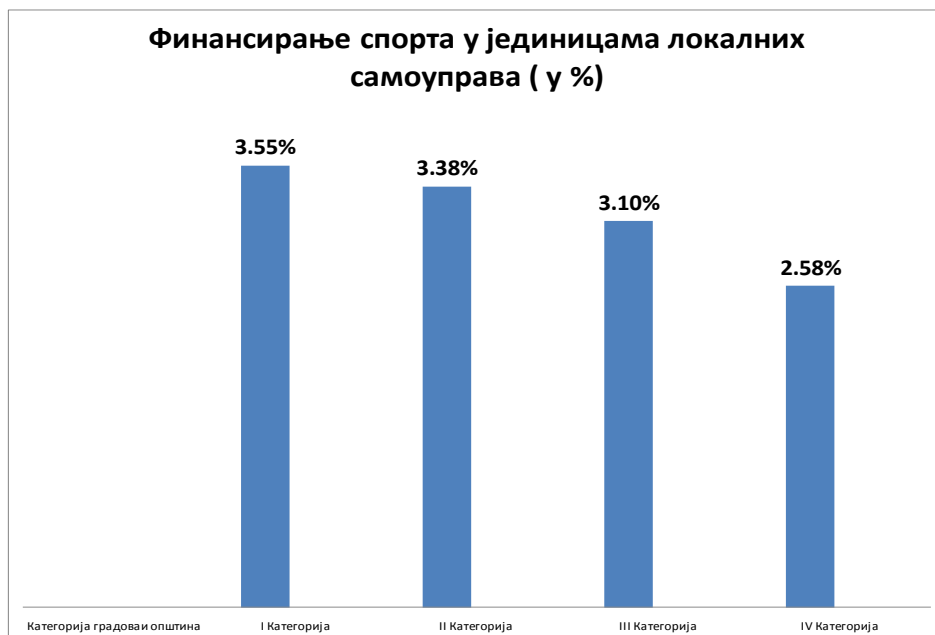
- I. Увод (може да садржи кратак преглед активности на изради)
- II. Профил ЈЛС (информацијама о ресурсима и учесницима у систему спорта)
- III. Проблеми који постоје у области спорта у ЈЛС
- IV. Резултати *SWOT* анализе
- V. Изјава о визији (где јединица локалне самоуправе жели да буде) , мисији (зашто постоји Програм) и вредностима (шта је важно за грађане и учеснике у области спорта)
- VI. Циљеви – дефинисање општих циљева, приоритета и посебних циљева
- VII. Опис процеса спровођења, укључујући систем надзора и евалуације)
- VIII. Акциони план (у форми табеле)
 - Спровођење Програма развоја спорта састоји се из три фазе:
 1. Праћење (мониторинг) спровођења Програма
 2. Извештавање о спровођењу и постигнутим резултатима
 3. Оцењивање (евалуација) постигнутих резултата”

6. ФИНАНСИРАЊЕ СПОРТА У ЈЛС

Маја Кнежевић, секретарка Одбора за образовање, културу, спорт и омладину Сталне конференције градова и општина је истакла: „Одговорна лица за спровођење Стратегије и њихови заменици званично су од данас укључена у Мрежу за спорт. Мрежа се састаје најмање два пута годишње око одређене теме. Са друге стране, у току је формирање платформе за друштвене мреже која би омогућила члановима Мреже континуирану комуникацију. ЈЛС је потребна помоћ око имплементација политика, а нарочито ако се има у виду да су у претходном периоду донешене значајне институционалне промене (од стратешког планирања, програмског буџетирања, новог закона о спорту и сл), а ова Мрежа, ако се буде адекватно водила, може да им значајно олакша рад, у смислу комуникације међусобне, са Министарством и свима који по природи посла треба да буду укључени у мрежу (Спортски савез Србије, територијални спортски савези). ”

На тему „Финансирање спорта у ЈЛС” говорио је мр Драган Атанасов, асистент Факултета за спорт, Универзитета „Унион –Никола Тесла” и презентовао је делове истраживања финансирања спорта у ЈЛС: „На нивоу Републике систем финансирања највећим делом је профункционисао на прописан начин. То се не може рећи за финансирање организација у области спорта из буџета јединица локалне самоуправе. Велики број општина и градова није донео потребна подзаконска акта којима би у складу са Законом о спорту уредио систем финансирања програма у области спорта из буџета.

Према истраживању које је 2013. године спровела Стална конференција градова и општина издвајања за спорт из буџета јединица локалне самоуправе су према категоријама градова, односно општина су приказани кроз следеће графиконе:

Истраживање Сталне конференције градова и општина показује и да је финансирање спорта у локалу углавном усмерено ка фудбалу, што се може видети у наредном графикону.

Посебно је забрињавајућа чињеница да је наведено истраживање показало и да је укупан број спортских стипендија који се издваја у јединицама локалне самоуправе 137, што је 2.5 стипендије по општини. А у ствари само 12 од 53 анкетираних општина/градова издваја средства за спортске стипендије перспективних спортиста.

Овакав начин постављања приоритета у финансирању програма супротан је како Националној категоризацији спортова тако и Националној стратегији развоја спорта. Заправо веома чест случај је да готово више од 2/3 локалног буџета иде за финансирање „повлашћеног” локалног клуба. На овај начин не само да се занемарују постојеће категоризације и крши Закон о спорту, већ се озбиљно угрожава опстанак организација које раде на унапређењу програма школских активности и организација које се баве развојем рекреативног спорта.

Како су јасно уочени проблеми финансирања спорта у јединицама локалних самоуправа Стална конференција градова и општина је покренула нови пројекат који је био усмерен на истраживање структуре финансирања спорта на територијама ЈЛС. Циљ овог пројекта је успостављање конзистентног система финансирања на свим нивоима власти уз стриктно поштовање Закона о спорту и подзаконских аката који дефинишу систем финансирања спорта у Републици Србији.

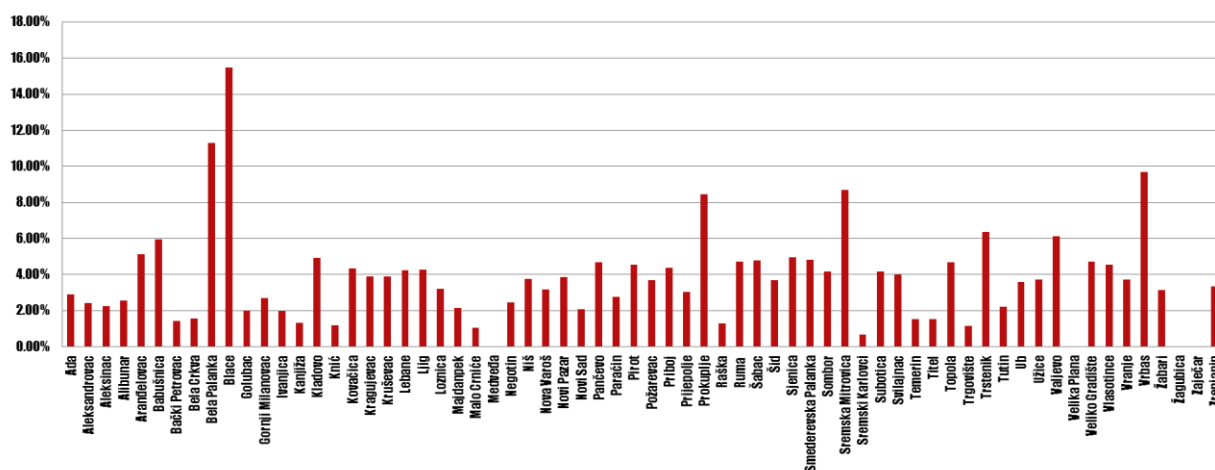
За ове потребе су израђени сетови упитника који су били дистрибуирани представницима ЈЛС који су задужени за спорт, представницима Установа физичке културе и представницима територијалних спортских савеза.

На конференцији која је одржана 17. септембра 2015. године презентовани су први прелиминарни резултати овог истраживања, а идеја је била да се присутним представницима система спорта у Републици Србији укаже на неколико праваца у којима је истраживање ишло. Дакле, тумачени су први прелиминарни резултати и кроз укрштање података који су добијени урађеним истраживањем. У овом извештају навешћемо само нека од обрађених

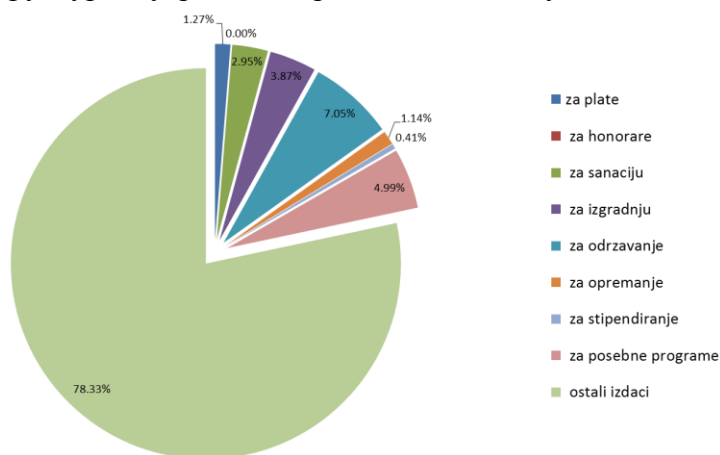
питања која јасно указују на структуру утрошених средстава који иду са позиције буџета и која су одређена за развој и унапређење спорта.

Прелиминарни резултати истраживања које тренутно спроводи
Стална конференција градова и општина

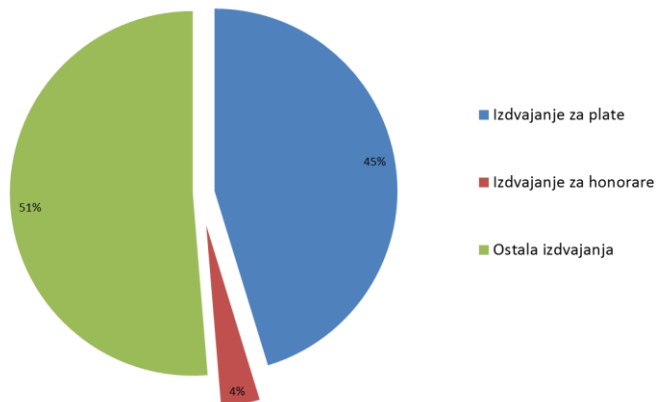
1. Општине из буџета издвајају у просеку око **4,29 %** средстава за програме из области спорта

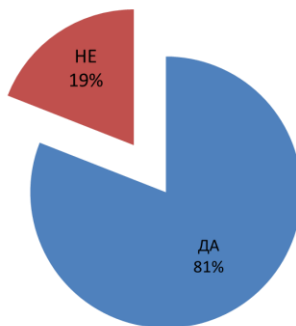
2. Структура утрошка средстава из буџета ЈЛС по апропријацијама

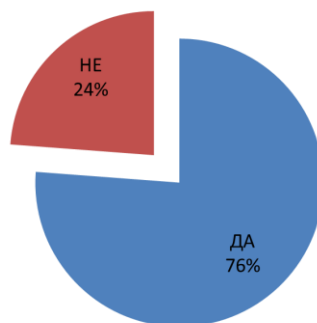
3. Структура финансирања јавних предузећа из области спорта која су у ингеренцији ЈЛС

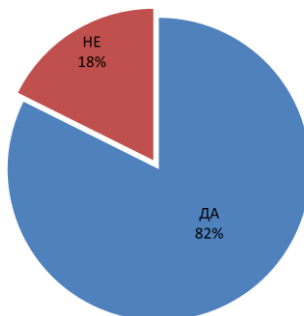
4. Да ли су спортски објекти у оквиру установе/јавног предузећа укњижени

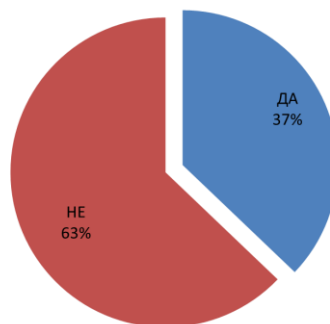
5. Да ли спортски објекти у установи/јавном предузећу имају употребну дозволу

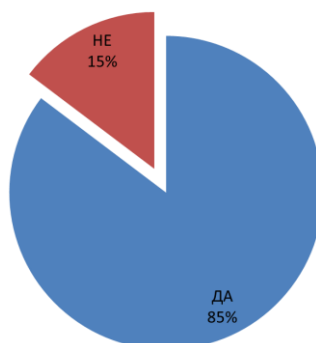
6. Да ли Ваша локална самоуправа има Правилник за финансирање програма за задовољавања потреба и интереса грађана у области спорта на својој територији?

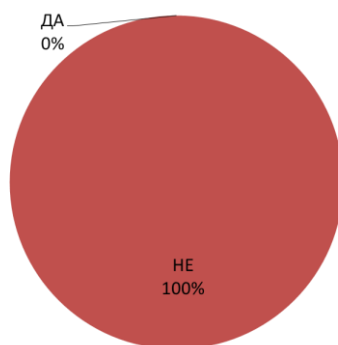
7. Да ли је до 1. јуна 2014.године – носилац програма доставио своје предлоге годишњих програма јединици локалне самоуправе?

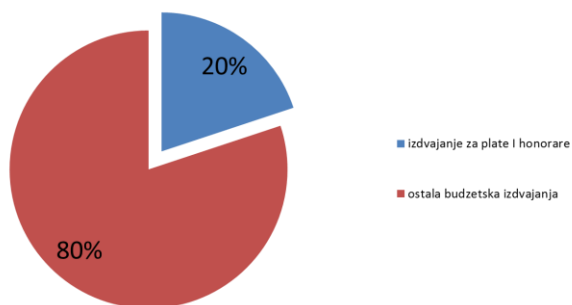
8. Да ли је у граду/општини ангажовано лице које контролише реализацију програма и утрошак буџетских средстава ?

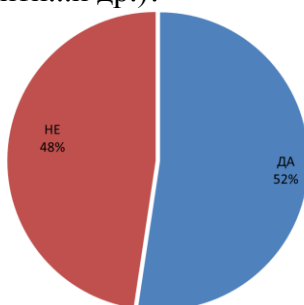
9. Да ли је некој спортској организацији, а на основу закљученог Уговора због ненаменског утrophка буџетских средстава, тражен повраћај средстава у буџет града/општине?

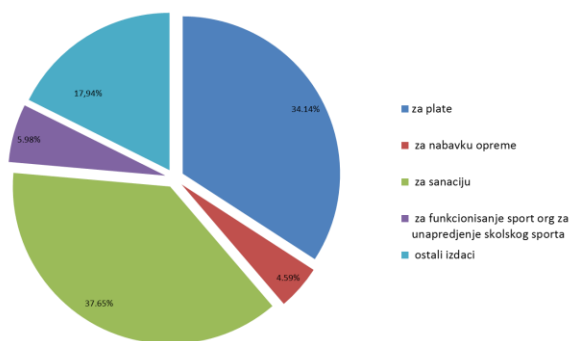
10. % средстава која се издвајају из буџета ЈЛС за плате и хонораре запослених у територијалним спортским савезима

11. Да ли су школске сале опремљене по утврђеним нормативима Министарства просвете (опрема, реквизити...и др.)?

12. Структура утрошка средстава из буџета ЈЛС за програме школског спорта по апропријацијама

7. СПРЕЧАВАЊЕ НАСИЉА У СПОРТУ

Stefan Wredenmark, руководилац програма за рад полиције у заједници у Мисији ОЕБС-а у Србији је говорио о „Спречавању насиља у спорту”:

„На основу истраживања које је спровело Одељење за реформу полиције – Јединица за рад полиције у заједници, на тему „Млади и хулиганизам на спортским приредбама“, 40 одсто испитаника учествовало је или било сведок насиља у школи повезаног са спортом.

Црвену Звезду или Партизан који су водећи клубови подржава 64,3% испитаника, а око 15% младих прикључује се навијачким групама.

Идентификоване су 93 навијачке групе у оквиру истраживања, са три врсте назива група: регуларним, духовитим и називима који асоцирају на насиље и који су најбројнији. Између вођа и чланова навијачких група влада хијерархијски однос. Разлика у годинама може довести до тога да се чланови осећају „искоришћено”.

Велики број ученика првог и другог разреда средње школе прикључује се навијачким групама због чега имају већи број изостанака у школи, јер присуствују спортским догађајима. Такође, чланови навијачких група не желе да се образују, а у школама тренутно има мало програма који се баве овим проблемом.

Постоји могућност развоја програма који промовишу друштвено прихватљиво понашање на спортским приредбама, а на основу истраживања потребно је у превентивни програм укључити и проблем расизма, који препознаје две трећине испитаника.

40% испитаника учествовало је или било сведок насиља у школи повезаног са спортом. Један од шест испитаника уносио је забрањена средства на спортске догађаје, велики број њих не зна или не примећује проактивне мере полиције, док једна четвртина испитаника сматра да полиција прекомерно и непотребно употребљава силу.

Око 2/3 испитаника препознаје расизам као проблем и неопходно је ову тему укључити у превентивне програме. Резултати истраживања сугеришу на постојање везе између употребе дрога и насиља на спортским приредбама, с обзиром да две трећине испитаника конзумира алкохол, а 10% њих користи наркотику.

8. ЗАКЉУЧЦИ КОНФЕРЕНЦИЈЕ

На крају конференције су изнети закључци који гласе:

„Остваривање јавног интереса у области спорта на националном нивоу незамисливо је без синергије са локалним заједницама и у том сегменту, Стратегије развоја спорта у Републици Србији за период од 2014 – 2018. године и Акциони план за њену примену препознају услове за бољу имплементацију националних политика на нивоу општина и градова.

Стратешка опредељења су постављена тако да универзалну важност природе спорта и његова посебна вредност у свету који се брзо мења, буду у директној функцији афирмисано најважнијег друштвеног циља – изградња друштва здравих људи, способних да, на прави начин, достигну стандарде развијених земаља. И тиме, на најбољи начин, обезбеде рационалније, ефикасније и много одговорније понашање у располагању средствима буџета на свим нивоима друштвеног организовања.

Нацрт закона о спорту је резултат потребе уређења ове области у складу са европским стандардима и прописима и спортским правилима надлежних међународних спортских савеза чији је развој био изузетно динамичан у овој области у протеклом периоду. Усвајањем новог закона о спорту пред Аутономну покрајину и јединице локалне самоуправе, као и организације у области спорта чији се програми и пројекти у области спорта финансирају из јавних прихода Републике Србије, аутономне покрајине, јединице локалне самоуправе и од стране јавних предузећа, се поставља обавеза да достављају Министарству извештај о одобреним и реализованим програмима и пројектима којима се задовољавају потребе и интереси грађана у области спорта. Програми се одобравају по јасно утврђеним критеријумима, транспарентно, уз поштовање приоритета утврђених стратегијом, а у складу са општим интересима које дефинише закон о спорту.

Јединица локалне самоуправе утврђује програм развоја спорта на својој територији, у складу са Стратегијом и то у року од годину дана од дана доношења Стратегије (члан 192. став 5. Закона о спорту). Усвојен програм развоја спорта је потребно Министарству доставити најкасније до 6. јануара 2016. године. Министарство је у сарадњи са Спортским савезом Србије издало „Приручник за планирање програма развоја спорта у јединици локалне самоуправе” и он садржи практичне информације и кораке у вези са израдом програма развоја спорта.

Планирање спортског развоја може се дефинисати као континуирани процес у коме се, на основу анализе постојећег стања, кроз дијалог свих заинтересованих лица, долази до

спознаје кључних претпоставки за развој спорта, формулишу циљеви и предлажу мере за њихово постизање. Резултат тог процеса је Програм развоја спорта који треба да се реализује и вреднује од стране јавних власти политички одговорних, да би након пет година процес био поновљен.

Формирана је Мрежа за спорт јединица локалних самоуправа, која представља механизам комуникације и размене информација, размене искустава и знања, механизам за разматрање конкретне примене прописа, а у циљу унапређења квалитета рада у области спорта у локалним заједницама. Мрежа ће функционисати кроз организовање редовних састанака чланова Мреже и путем електронске и друге комуникације.

Законом о спорту се утврђује начин финансирања, али и приоритети који се морају испоштовати при избору шта ће се од стране ЈЛС финансирати у текућој години из буџета ЈЛС. Прелиминарни резултати истраживања финансирања спорта у јединицама локалних самоуправа указује да на локалу постоје различите праксе финансирања спорта и да је у наредном периоду неопходно пружити помоћ ЈЛС у овој области, од стране свих релеватних партнера.

Уважавајући Националну стратегију за борбу против насиља и недоличног понашања на спортским приредбама за период од 2013. до 2018. године, а на основу истраживања које је ОЕБС спровео током 2013. године може се закључити да су млади узраста виших разреда основне школе и нижих разреда средње школе најподложнији утицају навијачких група. Стога борба против насиља на спортским приредбама захтева укључивање свих државних органа као и целокупног друштва. Неопходно је подизање свести како младих тако и родитеља, целокупног образовног система, спортских друштава на локалном нивоу као и локалне самоуправе у решавање овог проблема. Такође је неопходно укључивање медија кроз промовисање позитивних примера навијања.

За све актере српског спорта је јако важно да разумеју значај праћења, извештавања и вредновања Стратегије развоја спорта и Програма развоја спорта.

Резултат тог процеса јесте анализа ефеката јавне политике у друштвеној области спорта, која је делокруг рада Министарства омладине и спорта и Сталне конференције градова и општина.

Влада је пред Министарство поставила обавезу да је информише о напретку конкретних циљева који су дефинисани Акционим планом за спровођење програма Владе за 2015. годину.

Наш конкретан резултат и одговоран однос у развоју друштвене области спорт нам даје приоритет у финансирању.

Очекујемо од новог Закона о спорту, који је обухватио све неопходне законске измене, да омогући несметано спровођење јавне политике у области спорта. ”